

Szobor a téren, váza a szobában

A Miskolci Téli Tárlat szobrai szemlélve (valaki a szobrok szemléjének nevezte a mostani kiállítást) bizonyára sokunknak eszébe jutott, hogy milyen jó lenne egyik-másik terpasztikát nagyban is látni városunk új háziorásai között. És itt most nemcsak arról van szó, hogy a jó mecénás hírében álló város ismét áldozzon néhány tizezressel a művészet oltárán; környezetkultúránkat kell okvetlenül fejleszteni. Mert — legyünk őszinték — hányan tekintik meg tárlatainkat a Galériában, a Képtárban, a Szőnyi Teremben és másutt? Mindössze néhány ezren. Nyilvánvaló, hogy közterti alkotásainkat ebben a kétszázézeres forgalmú városban jóval többen látják. Akarva-akaratlan is nézik, van amellyel mindennap találkozunk, barátkozunk; míg nem egyszer megszólal a szobor: a közönyös járókelő (aki azért nem mindig közönyös) kezdi érteni, szeretni. S tulajdonképpen így vagyunk minden szemünk elé vagy kezünk ügyébe kerülő teggel.

Eppen ezért most nem újabb szobrot vagy szobrokat kérünk elsősorban. Ennél jóval többről van szó! Csak egyetlen példát...

Nem hiszem, hogy a lakásépítkezésnél volna fontosabb, de a sok-sok ezer lakás felépülte után (bár ezek az óriás házak önmagukban is egy alkotó kor emlékművei) arra is gondolni kellene, hogy valamiképpen ellensúlyozzuk, feloldjuk ezt a rideg megjelenési formát; szelídítsük meg a vasbetont, amely értő kezekben nagyon is jól formálható anyaggá válhat, képes esztétikai élményt nyújtani.

Ahogy az ember fejlődésének évezreidei alatt folyton változtatta környezetének kultúráját, nemcsak településeit, házait, templomait, hanem használati tárgyait is — mindig túllépve a rideg célszerűsége —, úgy kell nekünk is korszerűbb környezet- és tárgykultúrát teremteni. Nem a képzőművészeti alkotóműhelyekkel van baj, a kiállítási intézmények is megteszik a magukét. (Más kérdés, hogy nem minden kiállítás alkalmas esztétikai nevelésre.) Meg a különböző szakkörök is — bár ezekben kevesebbet kellene „alkotni” és többet tanulni — jól szolgálják vizuális kultúránk céljait. De az utcán az ízléstelen és primitív plakátok lömegeivel találkozhat a néző, lakásdiszaink, használati tárgyaink színben, formában sokszor lehangolóak vagy éppen riasztóak. Hányszor elégedetlenkedünk az új házak külsejével — de vajon milyenek ezek a lakások belül? Mennyire sikerült az otthonteremtés? Ha nem, úgy nemcsak a házigazda a hibás. Hibásak formatervezőink, iparművészeink, akik bútorainkat, edényeinket, poharainkat, tévéket, rádiókat, vázáinkat és szőnyegeinket „megálmodták”.

Egy kiállítást általában csak egyszer tekintünk meg, de a közterti szobrokkal mindennap találkozunk. Ha valamiképpen a környezetünkbe kerül egy ízléstelen vagy giccses „műtárgy”, azzal esetleg évtizedekig nézhetünk farkasszemet, növekvő gyerekeinknek ez adja az első — a meghátrázó! — „képzőművészeti” élményt. Ezért hát nemcsak az a fontos, hogy mit fogadnak be a galériák, kiállítótermek, hanem az is, hogy mit látunk az utcán, mit vásárolhatunk.

A Téli Tárlat egy-egy szobra új házaink között talán még arra is figyelmeztetne, hogy ne álljunk meg minden ízléstelen plakát előtt, s ne vigyünk minden kacatot a lakásba...

(gyarmati)

Kodály-hangverseny

Kodály Zoltán születésének 90. évfordulója tiszteletére rendezik azt a hangversenyt, melyet a Rónai Sándor Megyei Művelődési Központ kamarakórusa ad december 7-én, csütörtökön este 7 óra-

kor a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola Bartók-termében. Kodály Zoltánra Kovács György, a művelődési központ igazgatója emlékezik, zongorán közreműködik Papp Gábor.

A decemberi Napjaink

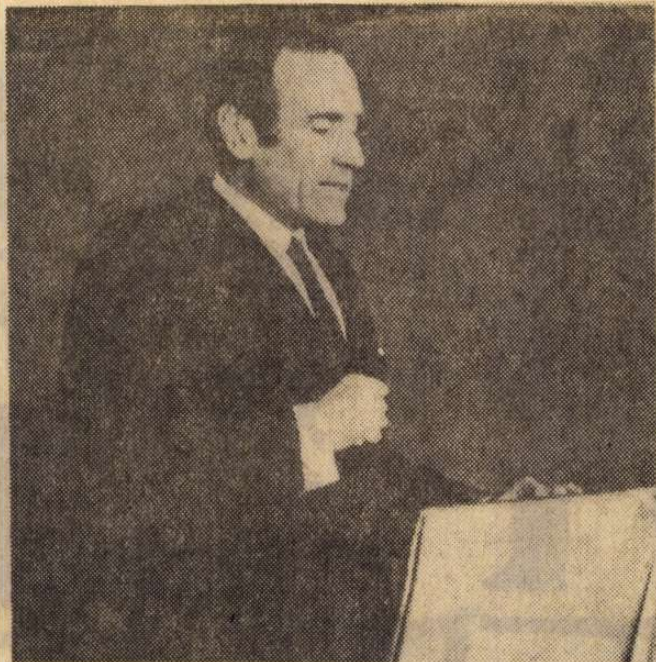
„Az egykori cári birodalom romjain hat önálló szovjet köztársaság és két, úgynevezett népi állam alakult meg az októberi forradalom után”, s szerződéses föderációnak hívták. Ez volt a mai Szovjetunió alapja, és 1972 októberében ennek a konföderációnak a születésére emlékezünk. Erről szól a Napjaink decemberi számának első oldalas cikke, Tóth Pál Ötven év című írása. Evfordulóra emlékezik az újság máshelyütt is. Fekete Gyula Egy korty tenger című sorozatában Emlék címmel Miskolc felszabadulását közzönti: 1944 decemberét idézi. F. Csillag Olga Decemberi története is a második világháború utolsó, a nyilas uralomnak kiszolgáltatott Magyarország szenvedéséről szól, az egyes ember kálváriájának piasztikus megelevenítésével.

Hogy a jubileumoknál, évfordulóknál maradjunk:

Gyárfás Agnes 150 éves a Miskolci Nemzeti Színház című — alapos forrástanulmányokra támaszkodó — írása illik még ide. A jubileumi évad előtt az ország első színházának felépülése körüli hajdani tárgyalásokról, levélváltásokról szívesen olvasunk. Ha élne, ennek a hónapnak a közepén lenne 90 éves Kodály Zoltán. A világhírű zeneszerző, zenepedagógus életművét Varga Gáborné Kodály örökében című írása méltatja.

Napjaink vitás kérdéseit egyéni, de figyelemre méltó szemzőgökből két írás járja körül. Raffai Sarolta Aszszonyi beszédje nemcsak gondolatgazdag, hanem szellemes, Tarján Tamás A színház és a közönség című cikkében Csányi Ferenc álláspontjával, a Napjainkban a múlt hónapban publikált, színházzal kapcsolatos tudósításával vitatkozik.

Varga Rudolf szociográfus ihletésű írása a Fausz-

Vendégünk volt: Bánffy György

Küldetése: a szép beszéd

Déryné korában a színészek a magyar nyelv harcosai voltak. Ma is népes az előadóművészek tábora. Úgy látszik, vers- és prózahallgatók is akadnak szép számmal. Legalábbis erre enged következtetni az, hogy Bánffy György előadóestjére nem a Miniszinpadon került sor, hanem a Kossuth Művelődési Házban annak ellenére, hogy az *Ekes-erdés anyanyelvünk* című összeállítás már a megyei könyvtárban is elhangzott.

*

Bánffy György a szép, jól csiszolt, ép, tisztán érthető, pontosan megformált beszéd apostola. A színész népművelő is. Ezért jár ki a tanyai klubokba. Mert az élő kapcsolati erejével is előbbre akarja vinni a népművelés ügyét. Hallgatóit valósággal lelancsolja követésére kényszeríti őket.

Mostani vállalkozása azt mutatja be, hogyan fejlődött anyanyelvünk a Halotti beszédől napjainkig. Műsorának legdrámaibb pontja az a Kodály-idézet, amely szerint vétek követni az uralkodó osztály nyelvét. Ezután csendül fel pár taktusban Bartók drámai zenéje, majd József Attila szól meg rendkívül keserű versével: „A hont kivont szablyával óvta ellenem”. A Horthy-féle rosszul beszélő arisztokrácia — amely magyarul sem tudott — vezette az orszá-

got. És a József Attilák ellen védtek! Mert itt csak titkos küldetésben lévő áruház király válthatja meg a senyvedő nyelvet. Mert csak a József Attilák vethetnek gátat kiejtésünk romlásának.

Bánffy György úgy válogatta össze műsorszámait, mint egy ház téglaírt; egyik sem állhat meg az előző nélkül, mindegyik a másikra támaszkodik, épül, össze-áll. Három török témájú vers hangzik el, de mindegyik alaphangja más. *Zrínyi esküjében* fogadja a szigeti hős, hogy inkább meghal, de a várat a törökök át nem adja. Mikes Kelemen már a törököknél nyer menedéket. Kosztolányi arról beszél, mennyit köszönhetünk a törököknek (330 szót), Sütő András azon kesereg, hogy nekik csak az anyanyelv dirib-darabjai maradtak. Mert nem ismerik anyanyelvüket, amikor beszélnek. Mintha gereblyével fésülködne. Aranytól kell magyarul tanulni. Ekkor harsan fel Erkel Őnnapi nyitánya, felcsendül benne a Szózat-motívum. Ez adja meg a műsor alaphangját. Innen az előadást alci-me is: Nyelvben él a nemzet. Ma sem mondhatunk mást!

*

Bánffy György nem egyszerűen szép verseket mond, nemcsak gyönyörködtet. Déryné városában, Kazinczy megyéjében, a Vizsolyi Biblia szülőföldjén különösen fontos, hogy a szép magyar szó eljusson a legszelebb közönséghez, a hivatalok, intézmények falai közé. Bánffy György erre vállalkozott. Példát mutat a tiszta és szép magyarságból. Arra buzdít, ösztönöz: küzdjünk a nyelvi restség, pongyolaság, lustaság ellen. Előadóművészete széles skálájú. Visszaadja a szavak „ezredik árnyalatát” is. Ahogyan Kosztolányi mondania: „Kiemelte a szavakban rejlő pátoszt és dinamikát”. Hajlékony, leleményes, ízes élő beszéd az övé. El a színpadon. Antik derűt hordozó, balladisztikus, biblikus hangvételű, játékos, kedélyes, szikrázó, érvelő, értelmező. Lelesült, visszafogott, selymes, megdöbbentő, szablysúlyú, dörgedelmes. Dévaj, pajkos, dallamos, csilingelő, frivol, felháborodó, tiltakozó. Vigasztaló, bárszonyos, elapadó, zengetes. Fodrozódik, szárnyal, cseng, lobog, elérzékenyül, ellágyul, árad. Elcsukló, száguldó, férfias, fellőlő, égig zengő szenvedélyű, részegítő, perzselő, égető. Ahogyan a szövege kívánja. Jól sáfarkodik. Szépséges a muzsikája. Beszéde a szavak hangversenye. Az emberi hang zenéje.

BUZAFALVI GYÖZÖ

műsor

KEDD

Kossuth rádió: 12.00: Deli Krónika. — 12.30: Ki nyer ma? — 12.35: Melodiamozik. — 13.42: Törvénykönyv. Gondolatok a kesz-16 büntetőeljárásról. — 13.57: A Gyermekek rádió műsora. — 15.00: Hírek. Időjárás. — 15.10: A világgazdaság hírei. — 15.15: Amirov: Azerbajdzsani capriccio. — 15.24: Rádióiskola. — 15.59: Hallgatóink figyelmébe! — 16.00: Kalevala. Finn népi eposz. — 17.00: Hírek. Időjárás. — 17.05: Mozart: G-dúr hegedűverseny. — 17.30: Óriások mikroszkop alatt. — 18.00: Könyvzetel híradó. — 18.30: A Szabó család. — 19.00: Esti Krónika. — 19.25: Győri Szabó József notákat énekel. Kállai Kiss Ernő klarinetozik. — 19.50: Kritikusok fóruma. — 20.00: Zalatnay Sarolta és a Lokotiv GT felvételeiből. — 20.32: Közműv. Tudományos magazin. — 20.57: Hírek. — 21.00: Dupla vagy semmi. A téma: Johann Sebastian Bach élete és művei. — 22.00: Hírek. Időjárás. — Kb. 22.15: Sport hírek. — 22.20: Emberek az istenek völgyében. Kairo, 1972. — 22.30: A New Seekers és a Santana együttes felvételeiből. — 22.45: A könyvkiadók tervéből. — 23.00: A cigánybáró. Részletek Johann Strauss operettjéből. — 24.00: Hírek. Időjárás. — 0.10—0.25: Fúvoszene a XVII. századból.

Petőfi rádió: 12.00: Vörös Kálmán népi zenekara játszik. Bihar Toth Zsuzsa énekel. — 12.30: Brahms: C-dúr trió. — 13.00: Hírek. Időjárás. — 13.03: Századunk kórusműveiből. — 13.15: A rivalda tuisó oldaláról a Don Pasquale. Donizetti operájáról beszél Carelli Gábor, a New York-i Metropolitan Opera tagja. (Ism.) — 13.45: Időjárás és vizuális jelentés. — 14.00: Randevű kettőtől hatig... A Petőfi rádió zenei delutána. — 18.00: Hírek. Időjárás. — 18.10: Az UNESCO közgyűlésének nevelési vitája. — 18.25: Csajkovszkij: b-moll zongoraverseny. — 18.30: Villamosenergia a vagonokban. — 19.13: A carevics. Részletek Lehar Ferenc operettjéből. — 19.30: A kek ötszög legyében. Doigzo fiatalok világtalálkozója Moszkvában. — 19.32: Új könyvek. — 19.55: Jó estét, gyerekek! — 20.00: Esti Krónika. II. — 20.25: Bartók-művek. — 21.00: Rádiószínház. Szallóda a Gondvieséhez. F. Rác Kálmán rádiójátéka. — 21.36: Könyvzetel Ráki György szerzeményeiből. — 22.22: Schönberg: Két egyfelvonásos opera. I. Várakozás. II. A szerencsés kez. Közben: 23.00: 23.15: Hírek. Időjárás. — 23.38: Két Vivaldi-concerto. — 24.00: —0.10: Hírek. Időjárás.

Miskolci rádió: Napi krónika. — A lehetőségek és a módszerek tükrében. — Az Allategység-ügyi Állomás új épületében. — Pályaválasztási tanácsadás. — A gyermekek ünnepén. — Hangszerszólók.

Televizio: 17.33: Műsorismertetés. — 17.35: Hírek. — 17.40: „Eletet az éveknek”. Nyugdíjasok műsora. — 18.15: Napilapok, hetilapok... Miről ír a világsajtó? — 18.30: Műemlékvédelem. Korok és hagyományok a dunántúli népi építészetben. — 18.50: Komlós Aladár 80. születésnapjára. — 19.05: Reklámműsor. — 19.15: Esti mese. — 19.30: Tv-híradó. — 20.00: „Eltér — és ebbe más is belehalt már”. Pécsei Sándorra emlékezünk. — 20.45: A főnök. Tevéjék. — 22.00: Tv-híradó. 2. kiadás.

Bratislavai televizio: 17.00: Hírek. — 17.05: Könyv-magazin. — 17.30: Az arany kamera. Zenés találkozó. — 19.00: Híradó. — 19.40: Jegyzet. — 20.25: A vakbél. Mikrokomédia. — 21.00: Megtörtént, nem történt meg... Szórakoztató vetélkedősorozat. VI. rész. — 21.35: Híradó. — 21.55: Az emberek és a történelem.

Filmszínházak: Személyiségese-re (magyarul beszélő színes amerikai, 16 even felülieknek) (4. hné. 8. Beke. — Mazsacka (cseshszlovák) 13. 15. 17. Kossuth. — Elvira Madigan (színes svéd) 13. 17. Filmklub. — A 22-es csapadaja (magyarul beszélő színes amerikai, 18 even felülieknek) 13. 17. Fáklya. — Fennakadva a fán (színes francia) 13. 17. Petőfi — Utazás Jakabbal (színes magyar) 5. 7. Szikra. — A bűnügyi nyomozó (szovjet) 13. 17. Tanácsok. — Rakoczi hadnagya (színes magyar) 7. Ságvári (Ady Műv. Házban.).

Miskolci Nemzeti Színház (15): Cigánybáró (Gardonyi új. berlet).

Kiállítások: Miskolci Galéria (11—19 óra között): Téli Tárlat. — Miskolci Képtár (10—18 óra között): Állando kiállítás.

SZERDA

Kossuth rádió: 8.00: Hírek. Időjárás. — 8.05: Műsorismertetés. — 8.14: Budapest és a vidék kulturális programjából. — 8.18: Hípp, hopp, fut a szán... A Gyermekek rádió műsora. — 9.00: Egy jenk Artur király udvarában. Mark Twain regénye folytatásokban. II. rész: A Kerek Asztal lovagjai. — 9.29: Szovjet zeneszerzők műveiből. — 10.00: Hírek. Időjárás. — 10.05: „Nyit-nikek”. Kisiskolások műsora. — 10.40: Zenekari muzsika. — 11.30: A Szabó család (A tegnapi adás ism.)

Petőfi rádió: 8.00: Hírek. Időjárás. — 8.05: Barokk zene. — 9.00: Hírek. — 9.03: Manon. Részletek Massenet operájából. — 9.30: Elméletben — gyakorlatban. 10.00: A zene hullámhossza. — 11.55: Nehány perc tudomány.

Televizio: 9.00—9.35: Iskolatévé. Kemia (középisk. I. oszt.) A kémiai egyensúlyok. — 9.35: Műsorismertetés. — 9.38: Delta Tudományos híradó. (A dec. 3-1 adás ism.) — 10.00: Az Ormény Szovjet Szocialista Köztársaság. A Szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából készült dokumentumfilm (Ism.) — 11.00: Abécé szerint az On... Belga zenés film. — 11.25—11.55: „Eletet az éveknek”. Nyugdíjasok műsora (A tegnapi adás ism.)

Bratislavai televizio: 8.25: Iskolásoknak. — 9.30: Gyermekeknek. — 10.05: Iskolásoknak. — 10.25: Híradó.

apróhirdetés

állás

Magyar Pamutipar (Budapest, IV., Újpest, Erkel u. 30. felvez 15. életévüket betöltött lányokat szövő, fonó, cernázó, csévelő be-tanulónak. Szállást biztosítunk. Jelentkezés személyesen vagy le-vélben a gyár munkaügyi osztá-lyán.

ingatlan

Két és fél szobás tanácsai laká-somat kisebbre, egyszobásra le-cserélném. Ajánlatokat „Össz-komfortos” jellegre a kiadóba kérem leadni.

BIZTONSÁGOS FÉKMŰKÖDÉS

HIDRAULIKUS
FÉKFOLYADEK
(fékolaj)

A KIVÁLÓ ÁRUK FÓRUMÁN
másodszor minősített termék

A glykol alapanyagú fékfolyadék kiméli a fékbe-rendezést és tartozékait a káros hatásoktól. Min-den, az autógyárak által eredetileg adott bárm-ilyen fékfolyadékkal keverhető, így utántöltésre is alkalmas.

UNIVERZÁLIS HASZNALHATÓSÁG,
KEDVEZŐ TULAJDONSÁGOK!

Kapható a szakboltokban,
szervizállomásokon és a
benzinkutaknál

Gyártja a

